

Počítač a internet

1 Odpovězte na otázky.

1. Kde nejčastěji získáváte informace?

- kniha
- e-kniha
- na internetu
 - google
 -

2. Jaké **internetové články** nejčastěji čtete?

- knihu
- dokumenty = documents, documentary movies
- e-knihy = elektronické knihy
- **web**
 - i. idnes.cz: propaganda
 - ii. novinky.cz
 - iii. <https://ct24.ceskatelevize.cz/>
 - iv. wikipedia
- zprávy/novinky = news
 - i. normální novinky
 - ii. fake news
- sociální sítě
 - i. účet: account
 - ii. facebook
 - iii. Instagram
 - iv. twitter
 - v. snapchat: perfektní pro geopolitickou situaci, detailní analýzy

3. Které programy v **televizi** vás zajímají?

- kabelová televize: české
- nepoužívám televizi, jen přes internet
-

4. Které **české noviny** nebo **časopisy** znáte?

- idnes.cz: propaganda
-

2 Odpovězte.

móda věda zprávy ze světa zprávy z domova diskuse předpověď počasí kurzy akcií
ekonomika a finance černá kronika recenze knih a filmů dokumentární pořady zdravý životní styl
politika příroda sport kultura

1. O co se zajímáte + **acc**? **O MÓDU, O VĚDU**
2. Co vás nebaví + **nom**? **ZPRÁVY Z DOMOVA, DISKUSE**
3. Co vás nudí + **nom**? **SPORT**
4. Co vás nezajímá + **nom**? **PŘÍRODA, ČERNÁ KRONIKA**
5. O čem se bavíte s kamarády + **loc**? **O POLITICE, O KULTUŘE**
6. O čem často mluvíte ve škole + **loc**? **O VĚDĚ, O SPORTU**

3 Doplňte.

otevřít kliknout zavřít vypnout zapnout uložit smazat stáhnout okopírovat vytisknout

1. **KLIKNOU** myši
2. **ULOŽIT/OTEVŘÍT/SMAZAT/STÁHNOUT** fotky
3. **ZAPNOU/VYPNOU** počítač
4. **OTEVŘÍT** nový dokument
5. **ULOŽIT/OTEVŘÍT/SMAZAT/STÁHNOUT/VYTISKNOU** soubor
6. **OKOPÍROVAT** text
7. **STÁHNOUT** film
8. **OTEVŘÍT/ZAVŘÍT** program
9. **STÁHNOUT/VYPNOU/ZAPNOU** hudbu
10. **ULOŽIT/OTEVŘÍT/SMAZAT/STÁHNOUT** dokument

4 Odpovězte.

1. Kolik hodin denně používáte počítač?
2. Jak nejčastěji komunikujete s kamarády?
3. Jak nakupujete?
4. Hrajete denně hry na počítači?
5. Znáte někoho, kdo je na počítačových hrách závislý?
6. Hrál jste někdy na počítači celou noc?
7. Dokázal byste nepoužívat počítač celý víkend?
8. Kdy jste dostal první počítač a první mobil?

5 Jak čteme v češtině:

www = **VÉ VÉ VÉ**

@ = **ZAVINÁČ**

. = **TEČKA**

- = **POMLČKA**

/ = **LOMÍTKO**

_ = **PODTRŽÍTKO**

cz = **CÉ ZET**

com = **KOM**

6 Popište obrázky.

1. **(STOLNÍ) POČÍTAČ, MONITOR, KLÁVESNICE, MYŠ**
2. **SLUCHÁTKA**
3. **TISKÁRNA**

7 Doplňte.

tiskárna klávesnice myš sluchátka kopírka

1. Vytisknul jsem ten text na černobílé **TISKÁRNĚ**.
2. Chci ty fotografie okopírovat na barevné **KOPÍRCE**?
3. Kde najdu na **KLÁVESNICI** písmena s háčky a čárkami?
4. Nic neslyším, **SLUCHÁTKA** zase nefungují.
5. Jestli chcete otevřít program, musíte kliknout **MYŠÍ** na jeho ikonu.

8 Poradte kamarádovi, který má problémy s technikou.

TM 27 - HAEMATOLOGY II

1 Listen and answer the questions. (Pan Janeček) ([link](#))

1. S jakými potížemi pacient přichází? **ČASTO KRVÁCÍ Z NOSU**
2. Co mu poradila (*advised*) manželka? **ŽE MÁ JÍT K LÉKAŘI**
3. Jak dlouho ty potíže pozoruje? **14 DNÍ = 2 TÝDNY**
4. Jaké další příznaky se objevily? **MODŘINY**
5. Jaké má pacient povolání? **PRACUJE NA POŠTĚ**
6. Jak se cítí po práci? **UNAVENÝ**
7. Jaké vyšetření bude mít zítra ráno? **ODBĚR KRVE → KREVNÍ TESTY**

2 Match suitable expressions. There are two extra words.

1. zvětšená uzlina	a. zubů
2. kostní dřeň	b.
3. krevní transfuze	c.
4. zvýšená teplota	d.
5. porucha krvetvorby / srážlivosti	e.
6. srážlivost krve	f. závratě
7. červená krvinka	g.
8. onemocnění krvetvorby / srážlivosti	h.
9. krevní skupina	i.
10. krvácení z dásní	j.
	k.
	l.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

3 Underline the correct word.

1. Asi před měsícem jsem si všiml zvýšených/zvětšených uzlin na krku.
2. Když se říznu, dlouho krvácím, mám poruchu krvetvorby/srážlivosti.
3. Pořád se mi chce spát a cítím větší unavený/únavu než dřív.
4. Daroval jsem jednou krevní/kostní dřeň.
5. Když upadnu nebo se bouchnu, udělají se mi na kůži změny/modřiny.
6. Matka měla problémy s krvinkou/krvetvorbou, měla anemii.

4 Match questions with suitable answers.

1. Míváte zvýšenou teplotu?	A. Z dásní a taky z nosu.
2. Zadýcháváte se?	B. Při operaci kyčle.
3. Jste unavený?	C. Krev ne, ale kostní dřeň.
4. Zhubl jste?	D. V noci se probouzím úplně mokry.
5. Krvácíte víc než dřív?	E. Vždycky večer kolem třiceti osmi.
6. Jaké vám dělali vyšetření?	F. Na obou stranách krku pod čelistí.
7. Dostal jste transfuzi?	G. Jsem dušný při námaze.
8. Daroval jste krev?	H. Biopsii z krční uzliny.
9. Potíte se hodně?	I. Pořád se mi chce spát.
10. Kde máte zvětšené uzliny?	J. Poslední dobou hodně, všechno je mi velké.

1. E	2. G	3. I	4. J	5. A	6. H	7. B	8. C	9. D	10. F

5 Read the text and fill in the suitable word from the box.

věku	vyskytnout	nádorové	zvětšením	projeví	prognóza

Hodgkinův lymfom je systémové **NÁDOROVÉ** (1) onemocnění. Hodgkinův lymfom se objevuje v kterémkoliv **VĚKU** (2). Onemocnění se většinou **PROJEVÍ** (3) nebolestivým **ZVĚTŠENÍM** (4) mízní uzliny. Po požití alkoholu se může **VYSKYTNOUT** (5) bolest v uzlinách. Při včasné a správné léčbě je **PROGNÓZA** (6) onemocnění dobrá.

4 Read the text and underline the correct word.

Trombocytopenie

Při tomto onemocnění trpí pacient častým spontánním **krváčením/zastavením** (1) z nosu nebo z dásní. Typické je také časté tvoření **uzlin/modřin** (2), silné menstruační krvácení nebo krvácení v zažívacím traktu. Při úrazu je velmi obtížné **přestat/zastavit** (3) krvácení.

Při trombocytopenii se snižuje množství krevních **destiček/krvinek** (4). *Nedostatek trombocytů vzniká při **útlumu **kostní/krevní** (4) dřene, při leukemii nebo při autoimunitním onemocnění. Další příčinou je zvýšená **funkce/porucha** (5) sleziny, například při jejím zvětšení. Nemoc může způsobit užívání některých léků, nádor, krevní **transfuze/odběr** (6) nebo infekce, hlavně virového původu. Primární trombocytopenie je autoimunitní onemocnění. Diagnostikována bývá při preventivní prohlídce nebo předoperačním vyšetření, kdy lékaři provádějí ***krevní **obraz/srážlivost** (7). Léčba záleží na typu trombocytopenie. Může to být pravidelná kontrola pacienta, farmakologická léčba kortikosteroidy nebo imunoglobuliny nebo ve vážnějších případech **odstranění/oddělení** (8) sleziny.

*lack of platelets **suppression ***blood count

THE RELATIVE PRONOUN „KTERÝ“

Relative pronoun **který**

Relative clauses in Czech are joined to the main clause by a relative pronoun **KTERÝ** which can be translated as "**which**", "**that**", "**who**" etc depending on context.

Relative pronouns in Czech are always set off by a comma and they have a declension. The case of **KTERÝ** has to correspond to its function within its relative clause.

Example: **To je ten člověk, kterého jsme včera potkali.** That is that person (whom) we met yesterday.

To je ten člověk, na kterého jsme včera čekali. That is that person (whom) we were waiting yesterday

KTERÉHO is the object of **potkali**, and therefore has to be in the accusative case. The noun **člověk** to which **KTERÝ** refers is masculine, and so the accusative of **KTERÝ** has to be the masculine animate accusative singular.

KTERÝ is declined like adjectives ending in nom. sg. in -ý, -á, -é (**dobry, dobrá, dobré**)

	SINGULAR			PLURAL		
NOMINATIVE	KTERÝ	KTERÁ	KTERÉ	KTEŘÍ (Ma) KTERÉ(Mi)	KTERÉ	KTERÁ
GENITIVE	KTERÉHO	KTERÉ	KTERÉHO		KTERÝCH	
DATIVE	KTERÉMU	KTERÉ	KTERÉMU		KTERÝM	
ACCUSATIVE	KTERÝ (Mi) KTERÉHO (Ma)	KTEROU	KTERÉ	KTERÉ	KTERÉ	KTERÁ
LOCATIVE	KTERÉM	KTERÉ	KTERÉM		KTERÝCH	
INSTRUMENTAL	KTERÝM	KTEROU	KTERÝM		KTERÝMI	

„KTERÝ“ v singuláru

1. To je moje auto , KTERÝM jezdím každý den do školy.	<i>Instrumental</i>	<i>autem</i>
2. To je nemoc , _____ trpí hodně pacientů.		<i>nemocí</i>
3. Na fotografii je byt , do _____ jsem se včera přestěhoval.		<i>bytu</i>
4. To je náš profesor , _____ ukáží domácí úkol.		<i>profesorovi</i>
5. Brno je město , ve _____ se dobře cítím.		<i>městě</i>
6. To je lékařka , ke _____ chodím na kontrolu.		<i>lékařce</i>
7. Jak se jmenuje ten hotel , před _____ je velké parkoviště?		<i>hotelem</i>
8. To je kniha , o _____ jsme včera <i>mluvili</i> .		<i>knize</i>

To je ten dům. Chceme **ho** (=dům) koupit. (dům>který) To je ten dům, **který** chceme koupit.

To je nová pacientka. Operovali jsme **ji** (=pacientku) včera. (ji> kterou) To je pacientka, **kterou** jsme včera operovali.

To je soukromá klinika. Pracují **na ní** (=na klinice) zkušení lékaři. (na ní> na které) To je klinika, **na které** pracují zkušení lékaři.

Pracuji na počítači. Jsem **s ním** (=s počítačem) spokojený. (s ním> s kterým) Pracuji na počítači, **s kterým** jsem spokojený.

Use KTERÝ in singular.

Left sentence, last word before coma = gender + number (here singular).

Right sentence = case (given by verb or preposition)

1. Tady zastavuje autobus, KTERÝ jezdí na letiště.	M / nominative
a. Tady zastavuje autobus, KTERÝM (Petr) jezdí na letiště.	M / instrumental
2. Mluvil jsem dlouho s dítětem, KTERÉ včera přijali na oddělení.	N / accusative
3. Tady je sestra, KTERÁ se stará o nepohyblivé pacienty.	F / nominative
4. To je moje kolegyně, s KTEROU sedím v kanceláři.	F / instrumental
5. Pacient, KTERÉHO jsme včera operovali , nemá žádné potíže.	M / accusative
6. Kde je tvůj kamarád, u KTERÉHO jsi bydlel minulý rok?	M / genitive
7. Kolegyně má nemocné dítě, s KTERÝM musela zůstat doma.	N / instrumental
8. To byla moje nová přítelkyně, KTEROU ještě neznáš .	F / accusative
9. V Brně je letiště, z KTERÉHO létají letadla do Londýna.	N / genitive
10. Gastroenterologie je oddělení, na KTERÉM se léčí nemoci trávicího traktu.	N / locative
11. Ukažte mi to místo, KTERÉ vás nejvíce bolí ?	N / nominative
12. Ten kostel, kolem KTERÉHO chodíš do knihovny, se jmenuje Červený kostel.	M / genitive
13. Dostal jsem mail, ve KTERÉM byly informace o termínu testu.	M / locative
14. To je ten film, na KTERÝ jsem se tak dlouho těšil .	M / accusative
15. Byt, o KTERÉM mluvím, je moc hezký.	M / locative
16. Kde je zastávka autobusu, KTERÝM jezdíš do školy?	M / instrumental

„KTERÝ“ v plurálu

1. Koupím si noviny, v KTERÝCH je článek o medicíně.	<i>Locative</i>	<i>v novinách</i>
2. Studenti, _____ <i>nepsali</i> test, budou psát test za týden.		<i>studenti</i>
3. Přátelé, _____ jsem ty peníze <i>půjčil</i> , mi je vrátili.		<i>přátelům</i>
4. Kolegové, _____ jsem se <i>ptal</i> , to věděli.		<i>kolegů</i>
5. To jsou kamarádi, s _____ hrajeme každý týden tenis.		<i>s kamarády</i>
6. To jsou naši sousedé, o _____ nic nevím.		<i>o sousedech</i>
7. Tady leží pacienti, _____ budeme <i>vyšetřovat</i> .		<i>pacienty</i>
8. Jak se ti líbí dárky, _____ jsi <i>dostal</i> k narozeninám?		<i>dárky</i>

9. Znáám lékaře, _____ <i>pracovali</i> v Anglii.		<i>lékaři</i>
10. Nemůžu mluvit s pacienty, _____ <i>nerozumím</i> .		<i>pacientům</i>

Use KTERÝ in plural.

1. Dostal jsem dobré zprávy, **díky KTERÝM** se mi zlepšila nálada. **dative**
2. Praha a Brno jsou **města, KTERÁ** se mi moc líbí. **N / nominative**
3. Lékař popsal pacientovi změny, **KTERÝCH** si všiml na ultrazvuku. **genitive**
4. Bydlí s námi **prarodiče, o KTERÉ** se teď staráme. **N / accusative**
5. Viděl jsem filmy, **u KTERÝCH** jsem se dobře bavil. **genitive**
6. V Brně je několik fakult, **na KTERÝCH** studují i zahraniční studenti. **locative**
7. Cukrovka a vysoký tlak jsou nemoci, **KTERÝMI** trpí hodně pacientů. **instrumental**
8. Potřebuji **léky, KTERÉ** nemají vedlejší účinky. **M / nominative**
9. Zítra přijedou na návštěvu **rodiče, na KTERÉ** se těším. **M / accusative**
10. Potřebujeme roušky, **bez KTERÝCH** nemůžeme jít na operační sál. **genitive**
11. Vařím si často také česká **jídla, KTERÁ** mi chutnají. **N / nominative**
12. Líbí se mi staré domy, **kolem KTERÝCH** chodím do knihovny. **genitive**
13. Nesnáším tučná a kořeněná masa, **po KTERÝCH** mě bolí žaludek. **locative**
14. **Byty, KTERÉ** jsou v centru, jsou větší a dražší. **M / nominative**
15. Vyšetřovali jsme pacienty, **KTERÝM** jsme dobře rozuměli. **dative**
16. To jsou akutní potíže, **kvůli KTERÝM** nemůžu studovat. **dative**
17. To jsou komplikace, **při KTERÝCH** pacienti potřebují plicní ventilaci. **locative**
18. Mluvil jsem česky s lidmi, **s KTERÝMI** jsem se seznámil v letadle. **instrumental**
19. Jak se ti líbily **dárky, KTERÉ** jsi dostal k narozeninám? **M / accusative**
20. Líbí se mi moderní a čisté vlaky, **KTERÝMI** jezdím pravidelně do Prahy. **instrumental**
21. V tomto semestru mám dvě zkoušky, **KTERÝCH** se trochu bojím. **genitive**
22. Léčili mě výborní lékaři, **KTERÝM** jsem věřil. **dative**